

Jaarverslagen 2003

Algemeen bestuur NVKC

Leden

De NVKC telde aan het eind van het verslagjaar 631 leden, te weten 244 registerleden, 50 aspirant registerleden, 161 gewone leden, 22 corporate members, respectievelijk 130 en 19 gepensioneerde registerleden en leden, 5 ereleden en 5 student-leden.

Samenstelling van het bestuur

Tijdens de najaarsledenvergadering traden drs. G. van der Sluijs Veer en drs. G.J.H. Haan reglementair na twee zittingsperiodes af. G. van der Sluijs Veer is bij zijn aftreden als lid van het algemeen bestuur nogmaals van harte bedankt voor zijn grote inzet, met name voor de vijf jaar die hij als voorzitter heeft opgetreden. G.J.H. Haan is bij zijn aftreden als lid van het dagelijks bestuur van harte bedankt voor zijn jaren als penningmeester en voor zijn inzet voor de professionalisering van het bureau. Zijn opvolger als penningmeester is dr. W. Kortlandt.

Tijdens de najaarsvergadering zijn dr. J.D.E. van Suijlen en mr. J.M. Buiting voor een tweede zittingsperiode herkozen. Tevens zijn mw. dr. I.A. Haagen en mw. dr. J.D. Oosting in het algemeen bestuur gekozen.

Bestuur

Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur vergaderden respectievelijk twaalf en tien maal. Tijdens de algemene ledenvergadering op 16 april te Lunteren is een eerste concept toekomstvisie met de leden bediscussieerd. De aldaar verkregen reacties zijn verwerkt in een tweede concept toekomstvisie, die besproken is in een vergadering met de regiovertegenwoordigers en voorzitters van de commissies. De daar verkregen reacties zijn eveneens verwerkt en de definitieve versie zal gepubliceerd worden op de website. Tijdens de algemene ledenvergadering te Lunteren is prof. dr. G.T.B. Sanders op voordracht van het bestuur gekozen tot erelid.

Op 9 juni heeft een delegatie van het algemeen bestuur haar jaarlijks overleg gevoerd met de NVML waarbij met name de opleidingen werden besproken. Tijdens dat gesprek is afgesproken dat in het kader van de opleidingen voor middelbaar en hoger laboratoriumonderwijs een discussiestuk wordt gemaakt waarin de visie van beide beroepsgroepen wordt verwoord.

Voorzitter en secretaris hebben tezamen met prof. dr. J.L. Willems op 30 juni een kennismakingsgesprek gevoerd met de nieuwe directeur-generaal bij VWS, drs. M. van Rijn. Tijdens dat gesprek zijn tevens een aantal actuele zaken aan de orde geweest, zoals:

Algemene Maatregel van Bestuur, opleidingscapaciteit, aantal hoogleraarsposities en de SKML. In het kader van de in aantocht zijnde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) heeft een tweede gesprek d.d. 27 november plaatsgevonden met VWS, aangezien NVZ bezwaar heeft aangetekend tegen de AMvB. VWS heeft aangegeven dat zij de AMvB zal doorzetten.

Op 24 september heeft het bestuur haar jaarlijks overleg gehad met de regiovertegenwoordigers en de voorzitters van de commissies. Tijdens deze vergadering is het tweede concept toekomstvisie besproken. Tevens zijn het aantal vacatures, de opleidingscapaciteit en andere problemen binnen de regio's besproken. Aangedrongen is op grotere intra-regionale samenwerking tussen de klinisch chemici bij het oplossen van de problematiek binnen de regio's. Op 28 november werd de beleidsdag van het bestuur belegd in Zutphen. Elk van de leden heeft een onderwerp betreffende de opleiding gepresenteerd.

Aan bod zijn gekomen: toxicologie, bloedtransfusiedeskundigheid, immunologie, management, advies Concilium betreffende opleiding klinische chemie, overzicht opleidingsstructuur aanpalende specialismen, conceptstructuur opleiding. Het gepresenteerde zal tot uitdrukking komen in het actieplan 2004 en in de voordrachten en discussies tijdens de voorjaarsvergadering 2004 te Lunteren. Tevens zijn de beleidsplannen van de commissies besproken, die eveneens verwerkt zijn in het actieplan 2004.

Prijzen

De IFCC Roche Award werd gewonnen door prof. dr. G.T.B. Sanders. De prijs werd uitgereikt aan hem tijdens het EuroMedlab Congres in Barcelona vanwege zijn verdiensten m.b.t. de harmonisatie van de klinische chemie in Europa en het instellen van het register voor EurClinChem. De IFCC Abbott Award werd gewonnen door prof. dr. R.M. Bertina en prof. dr. P.H. Reitsma. De prijs werd uitgereikt aan hen tijdens het EuroMedlab Congres in Barcelona, vanwege hun unieke bijdrage aan de moleculaire biologie van de factor-V-mutaties en de toepassing hiervan in de klinische chemie en laboratoriumgeneeskunde.

De Noyons' penning werd door de voorzitter uitgereikt tijdens het voorjaarscongres te Lunteren aan drs. J.J. Heeren, chroniqueur van de klinische chemie in het algemeen en de NVKC in het bijzonder.

De Ortho-Clinical Diagnosticsprijs voor klinische chemie werd uitgereikt door de heer H. Buis van Ortho-Clinical Diagnostics aan dr. H.R. Waterham. Hij heeft als jonge wetenschapper uitmuntend onderzoek verricht op het gebied van de klinische chemie.

Eveneens tijdens het voorjaarscongres te Lunteren

werden de volgende posterprijzen uitgereikt: categorie analytisch: R.H.N. van Schaik, M. van der Werf, I.P. van der Heiden, J. Lindemans; titel: "Sequencing: niet altijd de gouden standaard!"; categorie klinisch: Hogenboom, G.J. Romeijn, S.M. Houten, M. Baes, R.J.A. Wanders en H.R. Waterham; titel: "Peroxisome deficiency does not result in deficiency of enzymes involved in cholesterol biosynthesis."; categorie bedrijfsvoering: R. Dragt, M. Slingschröder, J. Rondeel en K. Miedema; titel: "Continu klantentevredenheids-onderzoek op de poliklinische bloedafname." De winnaars werden geselecteerd uit een totaal van 84 posters.

Benoemingen

Bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar klinische chemie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam sprak prof. dr. ir. C.A.J.M. Jakobs op 17 december de rede uit: "Het humane knock-out-model: leerzaam tegen een hoge prijs". Dr. W.W. van Solinge werd per 1 december benoemd tot hoogleraar in de klinische chemie en laboratoriumgeneeskunde aan de Universiteit van Utrecht.

Voor commissies van de IFCC zijn de volgende leden voorgedragen: dr. R.H.N. van Schaik voor de C-MBT, dr. W. de Kieviet voor de C-CLM en dr. W.P. Oosterhuis voor de commissie "Evidence Based Laboratory Medicine".

Dr. J. van Pelt is in Barcelona gekozen tot de nieuwe secretaris van de FESCC. Drs. G. van der Sluijs Veer is benoemd tot national representative van de NVKC bij de FESCC. Dr. A. Leyte is voorgedragen voor de commissie van deskundigen ten behoeve van de pre- en postnatale screening van CVZ. Dr. ir. R.J. Slingerland is benoemd tot NVKC-vertegenwoordiger in de Nederlandse Diabetes Federatie. Dr. M. Duran is benoemd in de adviescommissie PKU van de landelijke begeleidingscommissie neonatale screening. Dr. M.S. Harvey en drs. F.J.L.M. Haas zijn benoemd in de Sanquin Gebruikersraad. Dr. B.G. Blijenberg is benoemd in de stuurgroep "Code Goed Gebruik". In de werkgroep "probleemgericht aanvraagformulier" van de NHG, SAN en NVKC zijn de volgende leden benoemd: dr. J.L.P. van Duijnhoven, dr. J.J.H. Hens, drs. W.P.F. Rutten en dr. J.H.M. Souverijn. Dr. J. van Suijlen is benoemd tot voorzitter van deze werkgroep. Mw. dr. D.W. Swinkels vertegenwoordigt de NVKC in het Forum Biotechnologie en Genetica.

Voor het opstellen van multidisciplinaire richtlijnen zijn de volgende collegae benoemd: dr. A.W. van Toorenenbergen voor de CBO-richtlijn "atopisch eczeem"; prof. dr. M.A. Blankenstein en dr. B.G. Blijenberg voor de CBO-richtlijn "gelokaliseerd prostaatcarcinoom"; dr. ir. R.J. Slingerland en dr. K. Miedema voor respectievelijk de diabetes NIV-richtlijnen, "diabetische nephropathie" en 'implementatie diabeteszorg in de eerste en tweede lijn".

Voor commissies van de EC4 zijn de volgende leden voorgedragen: dr. J. ten Kate voor de werkgroep "competence" en prof. dr. G.T.B. Sanders voor de "committee of appeal". Namens het cluster "NVKC, VAL en NVZA" is dr. P.C.M. Bartels benoemd in het bestuur van CCKL.

Commissies

De commissie "PR en Publieksvoorlichting" is opgericht. Zij heeft zich tijdens het voorjaarscongres te Lunteren aan de leden gepresenteerd. Het organisatiecomité "Amsterdam 2007" is opgericht. Zij bereidt het EuroMedlab Congres 2007 te Amsterdam voor. De rechtspraakcommissie is gereactiveerd en in zijn geheel opnieuw bememd. Een paritaire werkgroep van de NVKC en de vereniging van klinisch embryologen, KLEM, is opgericht. De werkgroep heeft als doel het opstellen van normen en kwaliteitseisen voor het opwerken en analyseren van semen.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

De VHL organiseerde op 15 januari het symposium "De Erythrocyt". Op 20 maart te Amsterdam werd het symposium ter gelegenheid van het emeritaat van prof. dr. G.T.B. Sanders gehouden. Het emeritaat van prof. dr. J.H.H. Thijssen werd gevierd met een symposium op 26 maart te Utrecht. De PAOKC organiseerde twee goed bezochte bijeenkomsten: op 26 maart te Utrecht "Point of care testen: heden en toekomst" en op 16 december te Enschede "Een metabole stoornis? Opsporing verzocht!".

Op 16 en 17 april werd het 56^e NVKC-congres georganiseerd met de volgende plenaire lezingen: "BNP measurement in clinical heart failure" door dr. Y. Pinto, "De rol van bioinformatica en geneesmiddelenonderzoek" door prof. dr. J. de Vlieg en "Imutinib (Glivec): ontwikkeling en resultaten van een tumorspecifieke remmer" door dr. J.J. Cornelissen. De avondlezing "Opleiding tot klinisch chemicus: inspeken op de arts van straks" werd verzorgd door prof. dr. B. Meyboom-De Jong. De plenaire discussie werd ingeleid door dr. J. Schrijvers met de lezing "De heerser, de gek en het toeval, de maalstroom van veranderen en innoveren".

De WMBD organiseerde op 9 mei de themaochtend "klinisch-genetisch onderzoek en erfelijkheidadviseering" en op 7 november de themaochtend "CE-markering". Tezamen met NVML, NVMM en NVVP is het congres "Laboratoriumonderwijs in Nederland" georganiseerd op 20 mei. Tezamen met de NVML werd op 30 september het symposium georganiseerd: "Kwaliteit". De klinisch chemici in opleiding organiseerden op 2 oktober hun najaarssymposium met als onderwerpen "de toekomst van de klinische chemie" en "de opleiding van de toekomst".

Van 8 tot en met 10 oktober werd samen met de Belgische en Duitse zusterverenigingen het Euregio Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine te Aken georganiseerd. Tijdens dat congres vond ook de najaarsledenvergadering plaats.

De commissie AICT organiseerde op 13 november haar automatiseringsdag met het onderwerp "het elektronisch patiëntendossier".

Activiteitenplan 2003

De eerste stappen zijn gezet om van de NVKC-richtlijn "hemochromatose" een multidisciplinaire richtlijn te maken. Hiervoor is contact gezocht met andere betrokken wetenschappelijke beroepsverenigingen en het CBO.

De commissie PR en Publieksvoorlichting is opgericht. Zij heeft zich gepresenteerd tijdens het voorjaarscongres, waarop de internetcommissie de geheel herziene NVKC-website lanceerde. Deze website is gebaseerd op de resultaten van het gebruikersonderzoek in het najaar met ruime aandacht voor publieksinformatie, een besloten gedeelte voor leden en een dynamische uitstraling.

Er heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden tussen de NVKC en NVZ betreffende de arbeidsvoorwaarden, regeling medisch specialisten. NVZ stelt besluitvorming uit in verband met financiering die zij wenst van VWS. Op lokaal niveau wordt reeds de AMS/AMS-achtige regeling aan meer dan 30% van de klinisch chemici in perifere ziekenhuizen toegekend. Dit aantal is een verdubbeling vergeleken met 2002 en zal zeker toenemen in 2004. Voor de in de academie werkende klinisch chemici is de eerste stap gezet om een UMS-regeling te bewerkstelligen.

De PAOKC heeft naast haar goedlopende symposia nu ook de organisatie van kleinschalige evenementen op zich genomen. De cursus "Strategisch Management" die in 2002 een succes was, is in 2003 niet doorgegaan vanwege een te klein aantal deelnemers. De PAOKC beraadt zich over de vorm waarin de cursus in de toekomst gegeven dient te worden.

De opleidingscapaciteit voor klinisch chemici is uitgebreid besproken met VWS, VAZ en NVZ. De VAZ heeft voorgesteld om een behoefteanalyse door een onafhankelijke instantie te laten maken, die als uitgangspunt kan dienen voor de gesprekken met VWS, VAZ en NVZ. Het bestuur heeft dit voorstel overgenomen.

De regeling van het beroep klinisch chemicus wordt vastgelegd in de Algemene Maatregel van Bestuur. De voortgang is gestaag doch traag. De AMvB is in het voorjaar als voorgenoemd besluit gepubliceerd in de Staatscourant. NVZ heeft hiertegen bezwaar aangekend. Het bestuur heeft adequate stappen richting NVZ en VWS genomen. VWS zet de AMvB door. Verwacht wordt dat de AMvB medio 2004 gepubliceerd zal worden in de Staatscourant.

Het aantal inschrijvingen in het register van de EC4 op Europees niveau vertoont een stijgende lijn. Het aantal Nederlandse klinisch chemici dat zich heeft aangemeld, stabiliseert.

Tijdens de vergadering met de regiovertegenwoordigers is aangedrongen op meer intraregionale samenwerking tussen de klinisch chemici. Met name is steun vanuit de regio gewenst bij vacatures in ziekenhuizen die zonder klinisch chemicus zijn.

Tijdens het EuroMedLab Congres in Barcelona heeft Amsterdam de uitverkiezing voor het EuroMedLab Congres in 2007 gewonnen. Er is een organisatiecomité "Amsterdam 2007" opgericht dat zorgdraagt voor de organisatie van het EuroMedLab Congres Amsterdam 2007. De activiteiten van de Stuurgroep voor de kandidatuur van het congres, zoals het bidbook, het conferentiologo en de website (www.ams2007.org) hebben hun vruchten afgeworpen.

De Commissie Medisch Laboratoriumonderwijs heeft samen met aanpalende verenigingen een congres georganiseerd om de problematiek rondom het beroep

medisch analist te bespreken. Naar aanleiding van dit congres heeft het bestuur samen met de NVML een werkgroep gevormd om een discussiestuk te maken betreffende de toekomst van het medisch laboratoriumonderwijs.

De toekomstvisie van de NVKC is in meerdere vergaderingen besproken. De uiteindelijke versie zal op de website gepubliceerd worden en zal als basis dienen voor een 'position paper' voor extern gebruik.

In 2003 is het huishoudelijk reglement herzien. Dit was noodzakelijk vanwege de statutenherziening van de NVKC. De herziening van het huishoudelijke reglement is geaccordeerd door de leden in de najaarsvergadering. Tevens is een gemoderniseerde versie van de Gedragscode voor Klinisch Chemici aangenomen.

In 2003 is het NVKC-bureau verder geprofessionaliseerd. De NVKC is nu officieel werkgever van de bureaumedewerkers. De technische infrastructuur van het kantoor is sterk verbeterd. Corry Swijnenburg is als medewerker gestart op het bureau, waardoor er weer op volle sterkte gewerkt kan worden. Het bureau neemt een toenemend aantal taken van bestuur en commissies over.

Een delegatie van het bestuur heeft oriënterende gesprekken gevoerd met aanpalende beroepsverenigingen betreffende een eventuele samenwerking. Besproken zijn zaken zoals beroepsbelangen, opleiding, register, nascholing en tijdschrift. De gesprekken zijn gevoerd met de laboratoriumspecialisten klinisch embryologen, medisch immunologen, transplantatie-immunologen en de klinisch genetische laboratoriumspecialisten (NAV/VKGL). In het voorjaar van 2004 is een gezamenlijk oriënterend gesprek gepland.

De Commissie PR en Publieksvoorlichting heeft een werkgroep gevormd, die vragen van het publiek op de NVKC-website en de vragen die doorkomen via www.medischlab.nl beantwoordt. Gekeken wordt naar verdere samenwerking. Leden van de Commissie hebben een bijdrage geleverd aan het boek "Test uw Gezondheid" van de Consumentenbond.

Een delegatie van de Commissie PAOKC is e-learning verder gestalte aan het geven. In 2003 is een bezoek gebracht aan een softwarehuis dat het e-learning-programma voor andere stichtingen heeft gemaakt.

Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie

De commissie en de werkgroep Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie (AICT) hebben zich in het verslagjaar (oktober 2002 tot november 2003) met diverse onderwerpen beziggehouden. Automatisering, informatisering en communicatietechnologie zijn kritische succesfactoren in de laboratoriumgeneeskunde. Vandaar dat de commissie en de werkgroep AICT, gevraagd en ongevraagd, adviseren aan de NVKC en VAL, de besturen, de commissies en de individuele leden, over AICT toepassingen binnen het verenigingsvakgebied. Deze adviezen worden in woord en geschrift gegeven.

In het afgelopen jaar hebben de commissie en de werkgroep AICT vijf keer gezamenlijk vergaderd. Een aantal leden van de commissie en werkgroep is vertegenwoordiger in andere organen die zich bezig-

houden met automatisering, informatisering een communicatietechnologie. De afstemming van de standpunten onderling is onderwerp van de besprekingen waarbij dan tevens de verkregen informatie uitgewisseld wordt.

De commissie organiseerde in 2003 een symposium over Labautomatisering en het Elektronisch Patiënten Dossier, waarbij een aantal deskundigen een definitie van het EPD formuleren, de juridische consequenties van het gebruik en de toepassing voor de laboratoriummanager verduidelijken. Internationale en nationale sprekers presenteren software die samen met het LIMS informatie extraheert ten behoeve van het EPD. De commissie heeft de opleidingscommissie concrete voorstellen aangereikt om de automatiseringsaspecten onder de aandacht te brengen bij de KCIO's. Een aantal leden is bereid tezamen een halve of een hele dag te verzorgen over deze aspecten. Diverse leden van de commissie hebben op verzoek voordrachten gehouden onder andere voor de KCIO's en voor de gebruikersgroep van Philips laboratoriumsystemen.

De commissie heeft zijn vergadering van juni belegd in Antwerpen bij het laboratorium van het Academisch Ziekenhuis van Antwerpen. Aansluitend aan de vergadering hebben we uitgebreid kennis gemaakt met het laboratorium en het automatiseringssysteem van het laboratorium. Prof. van Hoof (lid van de commissie AICT) heeft ter vergadering een exposé gegeven over de Belgische zusterorganisatie en haar commissies. Ook heeft zij een overzicht gepresenteerd van de laboratoriumautomatisering in België en het gebruik van pakketten VALAB en QC-today.

Het bestuur van de NVKC heeft de secretaris van de commissie AICT verzocht om samen met vertegenwoordigers van de AACC, de ACB en de NVKC stappen te ondernemen om een gezamenlijk congres te organiseren over laboratoriumautomatisering. De Amerikaanse versie van dit congres vindt plaats op 6 en 7 november 2003 en de Europese versie op 22 en 23 maart 2004 in Amsterdam. De leden Haan en Goldschmidt hebben de secretaris daarbij ondersteund.

In het verslagjaar hebben de AICT-werkgroepleden Harff en Lindemans te kennen gegeven met hun werkzaamheden voor de werkgroep te willen stoppen.

Werkgroep Klinische Chemometrie

De werkgroep Klinische Chemometrie is in het verslagjaar vier keer samengekomen en heeft zich beziggehouden met meerdere zaken. Onderwerpen die in de werkgroep behandeld werden zijn o.a.: thalassemieën, voortgang LabRespond, algemene enquête wat betreft het valideren in alle Nederlandse laboratoria, gehanteerde doorbelgrenzen in verschillende ziekenhuizen, expertsysteem voor een algoritme voor de diagnostiek van anemie, peroperatieve PTH, Reibergrafieken en geneesmiddeleninteractie.

De werkgroep heeft enkele concrete voorstellen gemaakt om artikel 16 en 17 van het Huishoudelijk Reglement van de NVKC aan te passen voor werkgroepen. De onderwerpen Valideren in de Nederlandse laboratoria en Doorbelgrenzen hebben geleid tot posters die gepresenteerd zijn op het NVKC- en IFCC-congres.

Commissie bedrijfsvoering

De commissie Bedrijfsvoering heeft in haar tweede jaar van bestaan de landelijke ontwikkeling m.b.t. DBCs op de voet gevolgd. Dr. Doelman heeft namens de commissie Bedrijfsvoering een artikel over de DBCs en de rol van de klinisch chemicus gepubliceerd. Tevens zijn de NVKC-leden geïnformeerd over de ontwikkelingen m.b.t. transmurale CTG-tarieven voor chronische aandoeningen. In 2003 zijn met succes alle noodzakelijke stappen ondernomen die geresulteerd hebben in een CTG-tarief voor BNP/NT-pro-BNP per 1 januari 2004. Tenslotte is gewerkt aan een 'code goed gedrag' voor de beroepsgroep van de NVKC.

Commissie beroepsbelangen

Naar aanleiding van een enquête onder de collegae heeft de CBB in 2003 een lijst opgesteld betreffende collegae die een AMS- of een AMS-vergelijkbaar contract hebben. Deze steeds geactualiseerde lijst geeft een duidelijk overzicht van de ontwikkelingen op salarieel gebied binnen onze beroepsgroep. Lokaal wordt er in den lande steeds frequenter AMS aangeboden.

Ondanks inspanningen onzerzijds zijn de officiële onderhandelingen met de NVZ inzake AMS het afgelopen jaar gestagneerd.

Namens de NVKC heeft de CBB middels de vertegenwoordigers in de FHZ (Federatie Hoger Ziekenhuis personeel) en AC (AmbtenarenCentrum van academische ziekenhuizen) advies uitgebracht inzake de wijzigingen in de pensioenregelingen. Verder zijn beide vertegenwoordigers betrokken geweest bij de voorgenomen fusie tussen de FHZ en AC.

Het hoge aantal vacante functies voor klinisch chemici was in 2003 nog steeds zorgelijk. Een aantal vutters heeft toegezegd bereid te zijn hand- en span-diensten te verrichten op locaties waar invulling van ontstane vacatures moeizaam verloopt. Op een aantal plaatsen in den lande is in het afgelopen jaar ook daadwerkelijk een VUT-er ingezet. Voor de continuïteit in deze vorm van dienstverlening heeft de CBB in samenspraak met het bestuur een plan van aanpak opgesteld.

Tijdens het voorjaarscongres van de NVKC in Lunteren heeft de CBB een dagdeel van het programma verzorgd. Uitgenodigd was dhr. J. Schrijvers, die een interactieve voordracht hield over veranderingmanagement en het menselijk gedrag. Hij refereerde hierbij aan zijn boek "Hoe word ik een rat".

Ook in 2003 is er uitgebreid contact geweest met individuele leden, met name over de arbeidsvoorwaarden. Omdat er nog steeds veel onduidelijkheid is over de AMS heeft de CBB het bestuur verzocht om tijdens het komend voorjaarscongres een toelichting te mogen geven over de inhoud van deze CAO. Tenslotte heeft collega van der Weide toelichting gegeven over beroepszaken tijdens de najaarsbijeenkomst van KCio.

Halverwege het jaar heeft collega E. Sanders, na 6 jaar lidmaatschap, de CBB verlaten en is collega F. Pasma toegetreden.

Concilium Clinicum Chemicum

Het concilium kwam in 2003 driemaal bijeen. Het betrof twee reguliere bijeenkomsten en een bijeenkomst die volledig in het teken stond van de opleiding tot klinisch chemicus. Op basis van de analyse en meningsvorming tijdens deze thematische bijeenkomst werd een advies voor de aanpassing van de opleiding uitgebracht aan de besturen van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde en de Vereniging Artsen Laboratoriumdiagnostiek. Het advies werd tevens aangeboden aan de Registratiecommissie der NVKC.

Tijdens de reguliere vergaderingen werd door het concilium met name aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- het op peil houden en waar mogelijk uitbreiden van het aantal hoogleraarsposities aan de Nederlandse universiteiten
- het bevorderen van de toenadering tussen NVKC en VAL
- de vormgeving van de opleiding tot klinisch chemicus.

Teneinde de mogelijkheid te creëren om klinisch chemici niet-opleiders, van wie het concilium van mening is, dat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het functioneren van dit genootschap, lid te laten worden van het concilium, werd aan het bestuur van de NVKC een voorstel gedaan tot herformulering van het reglement Concilium Clinicum Chemicum. Tijdens de najaarsledenvergadering stemden de leden van de NVKC in met de gewenste aanpassing.

In het verslagjaar werd afscheid genomen van prof. dr. G.T.B. Sanders en prof. dr. J.H.H. Thijssen. Beiden zijn een groot aantal jaren lid geweest van het concilium en hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het functioneren hiervan. Prof. Sanders was gedurende bijna 10 jaar voorzitter van het concilium. Vanuit deze positie heeft hij een belangrijke rol gespeeld bij de profilering van de klinische chemie. Als nieuw lid trad dr. J.J.M.L. Hoffmann (voorzitter Registratie Commissie) tot het concilium toe.

De activiteiten van het concilium in 2004 zullen worden bepaald door de lopende en toekomstige ontwikkelingen binnen de NVKC en de VAL, het vakgebied van de klinische chemie in het algemeen en in sommige gevallen door ontwikkelingen in de gezondheidszorg en het onderwijs in Nederland.

Commissie Erfelijke Metabole Ziekten

De commissie heeft dit jaar 3x vergaderd. Ten gevolge van wisselingen in het NVKC bestuur heeft dr. J. van Pelt de cie. verlaten. Zijn plaats is ingenomen door prof. dr. M.A. Blankenstein. De profilering van het aandachtsgebied heeft wederom de nodige aandacht gekregen. In een destijds opgestelde position paper is onder meer het belang benadrukt van de aanwezigheid van klinisch chemici met aandachtsgebied EMZ in de centra en van voldoende opleidingsplaatsen. Dit heeft inmiddels effect gesorteerd in de vorm van opleidingsplaatsen te Maastricht, Rotterdam en Amsterdam. In 2003 zijn in totaal 4 klinisch chemici in opleiding gegaan voor de aantekening EMZ. De positie van erkend klinisch chemici met aantekening

EMZ werkzaam aan academische centra staat in toenemende mate onder druk door de slechte honorering, die aanzienlijk achter blijft bij die van de perifere collegae.

De exameneisen en te bestuderen literatuur m.b.t. erfelijke metabole ziekten voor algemene klinisch chemici in opleiding zijn dit jaar geactualiseerd. De bestaande en toekomstige PAOKC-syllabus EMZ zullen voor opleidingsdoeleinden worden aangepast.

De erkenning van de aanpalende groepering enzymdiagnostici kon binnen NVKC-verband niet bevredigend worden opgelost. Hierover is met de Nederlandse Antropogenetische Vereniging (NAV) het afgelopen jaar overleg gevoerd in aanwezigheid van de huidige NVKC-voorzitter. Er is consensus over plaats en functie van twee soorten metabole specialisten, namelijk de klinisch chemicus EMZ (NVKC) en de klinisch-biochemisch geneticus (NAV). De klinisch chemicus EMZ is breed opgeleid en heeft overzicht over het hele vakgebied, is een gelijkwaardige gesprekspartner voor de klinisch specialist en is goed opgeleid voor het geven van leiding aan een metabool laboratorium; de klinisch biochemisch geneticus is een deelspecialist op een bepaald gebied en zal de diagnostiek vaak combineren met research op hetzelfde terrein. Gestreefd zal worden naar een modulair gestructureerde opleiding waarbij een aantal modules gemeenschappelijk is. Het overleg is helaas nog niet afgerond en dient een vervolg te krijgen.

Voorts heeft de commissie in het kader van de *herregistratie* toegezien op de toekenning van accreditatiepunten aan een aantal belangrijke metabole symposia en workshops. De PAOKC-nascholing EMZ vond op 16 december j.l. te Enschede plaats en was met 120 deelnemers een succes. De voorbereiding daartoe heeft plaatsgevonden onder bezielende leiding van collega Dr. B. van Landeghem.

Met uitzondering van het klinisch-genetisch centrum te Nijmegen is landelijk nog weinig vooruitgang geboekt in het ontstaan van *regionale netwerken*. Wel is een samenwerking gestart tussen AMC Amsterdam en de Isala Klinieken te Zwolle.

Het aandachtsgebied EMZ heeft zich op het voorjaarscongres van de NVKC *wetenschappelijk* wederom sterk geprofileerd. Ruim 10 posters over intermediair metabolisme werden gepresenteerd. In 2003 verscheen in ons eigen Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde een speciale november-uitgave over stofwisselingsziekten waaraan veel EMZ-leden actief bijdroegen. In de internationale 'peer-reviewed' literatuur verschenen in 2003 ruim 150 artikelen over intermediair metabolisme van Nederlandse hand. De Ortho-prijs werd dit jaar gewonnen door collega Waterham van het AMC. Zoals gebruikelijk, werden door de Vereniging Erfelijke Stofwisselingsziekten in de Nederlandstalige gebieden (ESN) weer een succesvol voor- en najaars-symposium gehouden. Het voorjaarssymposium vond traditie getrouw plaats te Oosterwijk op 7 mei, terwijl het najaarssymposium van 26 t/m 28 november werd gehouden te Noordwijkerhout.

Ons commissielid dr. ir. C.A.J.M. Jakobs is dit jaar benoemd tot hoogleraar klinische chemie aan de Vrije

Universiteit. Zijn inaugurale rede op 17 december, getiteld "Het humane knock-out-model: leerzaam tegen een hoge prijs" werd gekoppeld aan een internationaal symposium "Inherited Metabolic Disorders: past, present and perspectives".

Commissie Internet

Uitgangspunt voor de werkzaamheden vormde het beleidsplan 2003, waarin de volgende doelstelling was geformuleerd: "De internetcommissie streeft er naar om in 2003 de website tot hét belangrijkste PR en communicatie-instrument van de NVKC uit te bouwen".

Het daartoe ingezette traject betrof een totale metamorfose van de website, zowel qua vormgeving, structuur, navigatie als inhoud, op basis van het gebruikersonderzoek eind 2002.

De bestaande inhoud werd geanalyseerd en opnieuw ingedeeld in rubrieken. Verouderde informatie werd verwijderd, terwijl tal van nieuwe elementen werden toegevoegd. Geheel nieuw zijn de rubriek Publieksinformatie, de Engelstalige pagina's en het besloten deel voor leden. Een externe vormgever vertaalde de NVKC-huisstijl naar een eigentijdse webpresentatie. De homepage kreeg een dynamisch karakter, door het direct tonen van nieuwsberichten en weblogs.

Het resultaat van de metamorfose werd gepresenteerd op de Algemene Ledenvergadering van 23 april te Lunteren. Dat het nieuwe concept aansloeg bleek uit een recordbezoekersaantal van 380 op 13 mei.

Door de aanschaf van een contentmanagementsysteem werd het mogelijk voor de webredactie om zonder tussenkomst van de webmaster statische pagina's aan te maken en te onderhouden. Dit heeft ertoe geleid dat rubrieken steeds verder worden uitgebouwd. Dat is in het bijzonder zichtbaar op de besloten ledenpagina, waar naast de Herregistratiepagina en de "Wie-doet-Wat-database" inmiddels een verenigingspagina, een opleidingsafdeling, een beroepsbelangenpunt, een digitale winkel en een fotogalerij geopend zijn, die ieder op zich ook steeds verder worden opgevuld.

Met de instelling van de Commissie PR en Publieksvragen kwam ook de door het bestuur gekoesterde wens om beter in te kunnen spelen op vragen van het publiek aan bod. Na de metamorfose was het aanmaken van de publieksvragenmodule de volgende grote operatie. Vervolgens klopte de Wetenschapscommissie aan met de wens om de indiening van 'abstracts' voor het voorjaarscongres on line te laten verlopen. De Commissie AICT kreeg als eerste de mogelijkheid voor elektronische aanmelding voor haar symposium en voor de december-PAOKC kon aanmelding eveneens on line geschieden.

Alle dynamische gegevens met betrekking tot de opleiding van klinisch chemici zijn geplaatst in een database, die beperkt toegankelijk is voor het publiek en geheel toegankelijk voor leden. Op verzoek van het bestuur is tevens een on line versie van de "belangstellingsregistratie" ontwikkeld: leden hebben toegang tot hun eigen gegevens, het bestuur heeft inzage in het overzicht. Op deze wijze kan het bestuur te allen tijde beschikken over een actuele lijst van belangstellenden voor commissies en werkgroepen.

Het feit dat bestuur en commissies steeds vaker gebruik gaan maken van de mogelijkheden die de website biedt, en dat het bestaan daarvan door de leden als een vanzelfsprekendheid wordt gezien, geeft de Commissie het vertrouwen dat zij haar missie in beleidsmatig opzicht, en niet alleen die van 2003, als geslaagd kan beschouwen. Bekijken we daarnaast naar het aantal e-mailadressen van de leden, dan wordt zij in deze overtuiging alleen maar gesterkt. Nagenoeg alle NVKC-leden zijn via internet en e-mail bereikbaar. Dit was een van de belangrijke mijlpalen die de Commissie Internet zich zes jaar geleden tot doel had gesteld. In dit stadium is het dan ook vooral van belang dat de continuïteit, de kwaliteit en de actualiteit van website en e-maillijsten gewaarborgd zijn. Dit pleit ervoor dat de webredactie (inclusief het bureau) daar permanent op uitvoerend niveau mee bezig blijft.

Historische Commissie

Het afgelopen jaar is voor de Historische Commissie van grote betekenis geweest. De in de loop der jaren bijeengebrachte collecties van boeken, instrumenten etcetera zijn dit jaar na een nadere selectie voor het eerst op één plaats bijeengebracht en wel in het Bureau NVKC in Utrecht. Daar heeft ook het NVKC-archief een plaats gevonden. Een en ander wordt de komende tijd nader geïnventariseerd en beschreven. In het Tijdschrift NVKC zal hierover worden gerapporteerd. Hield de commissie zich de afgelopen jaren vooral bezig met het bijeenbrengen van boeken, documenten en instrumenten uit het verleden van de NVKC en van de klinische chemie in het algemeen, in de komende jaren ziet de commissie het als een belangrijke taak over dat verleden te publiceren en te doen publiceren. Een aantal artikelen is inmiddels in voorbereiding. In het afgelopen jaar zijn initiatieven ontplooid om te komen tot een samenwerking met de Historische Commissie van de KNCV; van de zijde van de KNCV is medewerking toegezegd.

Commissie Klinisch Chemici in opleiding

In 2003 zijn wederom twee een algemene ledenvergaderingen gehouden voor de KCio. In de middag na de vergadering wordt een bijeenkomst georganiseerd voor de KCio en hun opleiders. De eerste bijeenkomst vond plaats op 6 mei in het Sint Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein. De titel van het middagsymposium was: 'Kwaliteit, van groot naar klein'. Diverse aspecten zijn besproken; van het kwaliteitssysteem in het algemeen tot de evaluatie van testen en het gebruik van interne en externe kwaliteitscontroles. Op 2 oktober vond in het Jeroen Bosch Ziekenhuis, lokatie GZG Den Bosch, de tweede bijeenkomst plaats. Ditmaal geen symposium, maar een discussiemiddag over de toekomst van de klinische chemie en de opleiding. Er waren ook afgevaardigden van het NVKC-bestuur en de registratiecommissie aanwezig. Het bleek een dankbaar onderwerp met uiteenlopende meningen en vruchtbare discussies. Het NVKC-bestuur heeft reeds een korte compilatie van deze middag ontvangen. Een meer uitgebreid verslag zal nog verspreid worden.

In 2003 zijn zowel opleiders als KCio geënquêteerd over de opleiding tot klinisch chemicus. Deze enquête is een vervolg op de enquête die vijf jaar geleden gehouden is onder dezelfde doelgroep. De resultaten zullen door middel van een notitie openbaar gemaakt worden. De uitkomst van de enquête laat zien dat er weliswaar tussen de verschillende opleidingsplaatsen veel overeenkomsten zijn, maar dat er tevens belangrijke verschillen bestaan. Een voorbeeld betreft het management waarbij duidelijk is dat KCio en opleiders van mening zijn dat management een belangrijk onderdeel van de opleiding vormt. In dat kader is dit jaar op initiatief van de commissies KCio en Managementcursus een kort onderzoek onder alle KCio verricht betreffende de hoeveelheid en aard van de managementactiviteiten tijdens de opleiding. De uitkomsten hiervan zijn op de KCio-najaarsvergadering gepresenteerd en hebben tot een aantal aanpassingen van de managementcursus voor KCio geleid.

Een afvaardiging van de commissie is aanwezig geweest op het overleg met het NVKC-bestuur op 10 september.

De commissie is betrokken geweest bij de totstandkoming van het nieuwe opleidingsreglement.

Met de Commissie Kwaliteit is gerealiseerd dat vanaf 2004 KCio in de laatste fase van hun opleiding als toehoorder mee kunnen gaan met CCKL-audits. Dit wordt door de KCio als een zeer waardevolle aanvulling op de opleiding gezien.

Met de Commissie Beroepsbelangen is op 17 december een informatiebijeenkomst georganiseerd voor KCio die bijna aan het einde van hun opleiding zijn gekomen. In deze bijeenkomst zijn de KCio geïnformeerd over belangrijke aandachtspunten rondom sollicitaties.

In 2003 is veel gesproken over het efficiënter maken van de examenvorbereidingsbijeenkomsten. De bedoeling is om geregistreerde klinisch chemici actiever te laten deelnemen aan de voorbereidingen. In 2004 moet dit resultaat opleveren.

Sinds een aantal jaren zijn er bij diverse NVKC-commissies plaatsen voor KCio. Dit jaar is daar een nieuwe commissie aan toegevoegd. Voor de Commissie Richtlijnontwikkeling is drs. E.M.L. Smets voordragen namens de KCio.

Wegens het beëindigen van de opleiding hebben dr. C.M. Hackeng, dr. L.J. van Pelt, dr. M. Doesburg-van Kleffens en dr. M.J.W. Janssen de commissie verlaten. Hun plaatsen zijn overgenomen door dr. H.J. Vermeer, dr. A.K. Stroobants, dr. Y.C.M. de Hingh en dr. F.M. Verheijen. Het voorzitterschap is overgenomen door drs. K. Vroonhof en het secretariaat door dr. R.H. Triepels.

Commissie Kwaliteit

Zoals blijkt uit een brief van mevr. drs. C. Ross - van Dorp, staatssecretaris VWS (november 2002), stimuleert de overheid met nadruk een integrale aanpak van kwaliteitsverbetering in de gezondheidszorg. Het is de bedoeling dat ziekenhuizen het publiek informeren omtrent geleverde prestaties aan de hand van

een basisset prestatie-indicatoren. Transparantie wordt een belangrijke stimulans geacht om de zorg te verbeteren. Alternatieve systemen, zoals INK Management Model en de Balanced Score Card-methode, verschaffen hiervoor bruikbare invalshoeken. Een nieuwe versie van de CCKL Praktijkrichtlijn, editie IV, zal naar verwachting in de loop van het jaar 2004 verschijnen. Op grond van bevindingen bij CCKL-audits is een inventarisatie van knelpunten gemaakt. Evaluatie van de gesignaleerde knelpunten gebeurde op het Kwaliteitscongres Perpetuum Mobile op 30 september 2003.

In overleg met de auditoren is een mini-enquête Tevredenheidsonderzoek samengesteld om reacties tijdens de feitelijke uitvoering van het auditproces systematisch te evalueren. Aan de Commissie Accreditatie & Nascholing is een verzoek gericht om accreditatiepunten te verstrekken voor het verrichten van externe audits onder auspiciën van CCKL.

Aan het Bestuur van CCKL is positief geadviseerd omtrent actieve participatie van kwaliteitsfunctionarissen aan externe audits.

Diverse thema's waren tijdens het afgelopen jaar onderwerp van bespreking. De onderwerpen betreffen samenstelling van een 'management review', integratie en afstemming tussen diagnosticeleverancier en laboratoriumorganisatie, regionale harmonisatie van referentiewaarden, actualisering van brondocumenten. De concrete invulling van procedures ten behoeve van selectie en kwaliteitsbewaking van Point of Care Testing (POCT)-apparatuur op basis van ISO 15189 is een actueel aandachtspunt.

Op 16 januari 2003 werd door het NEN een symposium Normen van IVD, wat kun je ermee? georganiseerd. Vanuit de Commissie Kwaliteit werd een actieve bijdrage geleverd in de vorm van een presentatie inzake de verwantschap tussen IVD-normen en de CCKL Praktijkrichtlijn.

In een publicatie in het NTKC werd het belang van mono- en multidisciplinaire richtlijnen als basis voor kwaliteitsontwikkeling geaccentueerd. Richtlijnen zijn documenten waarin regels en gezamenlijke afspraken inzake optimalisering van het professionele handelen in overleg met belanghebbende groeperingen eenduidig worden vastgelegd.

In goede samenwerking met de NVML werd op 30 september 2003 in Congrescentrum De Eenhoorn te Amersfoort een zeer geslaagd congres met als thema kwaliteit Perpetuum Mobile georganiseerd.

Ir. N.C. den Boer beëindigde het lidmaatschap van de commissie na vele jaren van actieve participatie. Dr. M.H.M. Thelen, dr. ir. J.P.M. Wielders, dr. J.G. Loeber vervulden ontstane vacatures. Met de benoemingen wordt ernaar gestreefd om een doeltreffende interactie van de Commissie Kwaliteit met resp. SKML, auditoren en CCKL te bevorderen.

Commissie PR en publieksvoorlichting

De Commissie PR en publieksvoorlichting is officieel benoemd tijdens het voorjaarscongres april 2003, om uitvoering te geven aan het beleidsvoornemen van de NVKC het vak van klinische chemie en laboratoriumgeneeskunde meer ingang te laten vinden bij een

breder publiek. Belangrijke overwegingen daarbij zijn:

- Inspelen op de behoefte naar betrouwbare en onafhankelijke voorlichting over laboratoriumonderzoek aan patiënten en hun relaties;
- Profileren van het vakgebied in de publieksmedia door accuraat in te spelen op actuele onderwerpen;
- Creëren van een gunstig klimaat met het oog op een grotere toestroom naar laboratoriumopleidingen.

In bovengenoemd kader zijn in 2003 de volgende activiteiten verricht:

- inrichting en invulling van de rubriek publieksvoorlichting op de website;
- formatie en instructie van de werkgroep publieksvoorlichting, bestaande uit 22 leden die bij toerbeurt publieksvragen willen beantwoorden;
- opstellen van een protocol voor vragenbeantwoording;
- inrichten van front- en backoffice van de module publieksvragen; zonder dat daar enige ruchtbaarheid aan werd gegeven zijn vanaf eind april tot en met eind december 80 vragen gesteld (gemiddeld twee per week) en beantwoord;
- aanmaken en inrichten van een digitale winkel op de besloten ledenpagina;
- opvragen van digitale presentaties van en voor leden en plaatsing in de winkel;
- vervaardigen van een algemene presentatie voor middelbare scholieren en plaatsing in de winkel;
- deelname aan een projectgroep van de OMS over publieksvoorlichting; naar aanleiding daarvan zijn folders over functieonderzoeken bij de leden opgevraagd en in de digitale winkel geplaatst. Het is uiteindelijk de bedoeling dat hier standaardfolders voorzien van een kwaliteitskeurmerk uit voortvloeien;
- de publieksfolder is qua vormgeving en inhoud gemoderniseerd, herdrukt en onder de leden verspreid, met het oogmerk meer publiek(-svragen) naar de website te trekken. Voor ditzelfde doel is een affiche vervaardigd. Tegelijkertijd zijn digitale persberichten naar een groot aantal publieksmedia verstuurd teneinde de nieuwe rubriek aan te kondigen;
- medewerking werd verleend aan de totstandkoming van een boek over zelftesten van de Consumentenbond;
- deelgenomen wordt aan een NHG-werkgroep die zich bezighoudt met een nieuwe versie van het diagnosegericht aanvraagformulier; met het oogmerk om dit uiteindelijk op de website te publiceren;
- onderzocht is in hoeverre het haalbaar en wenselijk is gebruik te maken van de ANP-persservice; uit oogpunt van kosten en een niet in te schatten frequentie van uit te geven persberichten is hiervan afgezien; wel zal worden nagegaan in hoeverre eigen NVKC-activiteiten (congressen, PAOKC's) zich lenen voor publiciteit;
- met TNO is contact opgenomen om in aanmerking te komen voor het QMIC-kwaliteitskeurmerk, hiervoor wordt een kwaliteitshandboek opgesteld.

Voor de Commissie is een concept-huishoudelijk-reglement opgesteld.

Redactiecommissie

Er waren in het verslagjaar geen veranderingen in de samenstelling van de redactie van het NTKCL. De hoofdredacteur en de plaatsvervangend hoofdredacteur kwamen soms vergezeld van de eindredacteur, 6 maal bijeen voor de besprekingen van de reguliere nummers met de drukker Verhagen in Veldhoven. Tweemaal vond een Redactiecommissievergadering plaats. Centraal onderwerp van bespreking en zorg is de zeer geringe hoeveelheid spontaan aangeleverde kopij. Met name 'Artikelen' worden nauwelijks meer aangeboden en het aantal bijdragen 'Uit de laboratoriumpraktijk' is ernstig teruggelopen, waardoor een frequentie van 6 x per jaar niet meer haalbaar lijkt. In feite zijn in 2003 per saldo slechts twee normale nummers verschenen. Blijkbaar geven auteurs om verschillende redenen de voorkeur aan internationale tijdschriften en zien af van publicatie in een (Nederlands) tijdschrift zonder impactfactor. De themanummers voorzien in een behoefte maar verhullen tevens het structurele tekort. Beleidsmatig zal een keuze noodzakelijk zijn wat inhoud en frequentie van het NTKCL betreft.

Met de advertentieopbrengsten gaat het weer beter. Nadat de acquisitie vanuit het kantoor van de NVKC ter hand genomen is zijn de inkomsten gestegen. Gesprekken over samenwerking met andere tijdschriften hebben nog geen tastbaar resultaat gehad.

In 2003 werden twee themanummers gepubliceerd: in september het themanummer Bloedtransfusie met daarin opgenomen deel 1 en 2 van de concept CBO-Richtlijn en vele daarmee verbandhoudende bijdragen en in november het nummer "Erfelijke metabole ziekten: casuïstiek". Beide nummers werden zeker ook buiten onze beroepsgroep enthousiast ontvangen. In het januarinummer was een verzameling verhalen opgenomen die tezamen een lofschrift vormden ter gelegenheid van de tachtigste verjaardag van dr. Pim Schopman. Ook hier kwamen veel positieve reacties op. In het julinummer werden de bijdragen gepubliceerd van het afscheidssymposium van prof. Thijssen onder de titel "Steroïd in perspectief" alsmede de publicaties der leden 2002. In het meinummer werd opgenomen de richtlijn 'Diagnostiek en behandeling van primaire Hemachromatose' van de NVKC-VAL-werkgroep Hemachromatose. In het novembernummer werd het Ontwerpbesluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied Klinisch Chemicus opgenomen. Het maartnummer bestond zoals gebruikelijk uit de 'abstracts' en de samenvattingen van de voordrachten t.b.v. het voorjaarscongres tezamen met de examens en de jaarverslagen 2002.

Verder werden in 2002 nog 20 bijdragen gepubliceerd bestaande uit 2 overzichten, 4 artikelen, 9 bijdragen uit de laboratoriumpraktijk, 4 ingezonden stukken en een boekbespreking.

Registratiecommissie

In het verslagjaar heeft de Registratie Commissie (RC) 11 keer vergaderd, bovendien heeft de commissie een aantal keren overleg gepleegd met het dagelijks bestuur, de Visitatie Commissie en de CAN.

Per 1 januari 2003 heeft collega Hoffmann de voorzittershamer overgenomen van collega Willems, die reglementair aan de beurt was om af te treden. Medio mei zijn de collega's v.d. Graaf en Lindemans toegetroten tot de RC. Zij vervullen de vacatures, die ontstaan waren door het vertrek van de collega's Willems en Kortlandt (eind 2002). In de vertegenwoordiging vanuit de KNMG is nog steeds niet voorzien. Deze vertegenwoordiging wordt node gemist, alhoewel collega Dinkelaar vanwege zijn KNMG-lidmaatschap dit gemis deels teniet doet.

In het afgelopen jaar werden 15 nieuwe collegae bijgeschreven in het register, terwijl er tevens 15 begonnen aan de opleiding. Momenteel zijn er 31 opleidingsinstituten waar 49 klinisch chemici in opleiding zijn. Van 6 opleidingsinstituten werd de bevoegdheid weer voor 5 jaar verlengd. De opschorting van de opleidingsbevoegdheid van drie instituten, waartoe in 2001 werd besloten, is medio 2003 opgeheven, omdat het vereiste opleidingsklimaat was hersteld. Dit jaar werd er aan één nieuw instituut opleidingsbevoegdheid verleend, terwijl er van twee ziekenhuizen een aanvraag in behandeling is. De mogelijkheid tot het vormen van opleidingsclusters (zgn. A en B opleiding) wordt op het ogenblik op drie plaatsen onderzocht. Dit blijkt echter een tijdrovende aangelegenheid te zijn met meerdere voetangels en klemmen. Hierdoor wordt de verwachting dat dit tot een snelle uitbreiding van de opleidingscapaciteit zou leiden, gelogenstraft.

De RC neemt in de persoon van collega Hoffmann deel aan de Europese registratiecommissie (EC4).

Van de geldende overgangsregeling t.a.v. de registratie in een van de aandachtsgebieden wordt nog steeds gebruik gemaakt. In 2003 werden 5 erkenningen verleend (3x Hematologie, 1x Endocrinologie en 1 EMZ). Deze overgangsregeling is nog tot 01.01.2005 van kracht, daarna is men aangewezen op de instituten waaraan de opleiding in een aandachtsgebied is toegelend. Alleen het aandachtsgebied EMZ kent op het ogenblik 5 erkende opleidingsplaatsen, met 4 collega's in opleiding. Voor de andere aandachtsgebieden zijn nog geen opleidingsplaatsen erkend.

Gedurende het afgelopen jaar is de herregistratie, dankzij onze voortreffelijke website, geheel op gang gekomen. Per 1 januari 2003 zijn 18 collega's geherregistreerd, per 1 juni 2003 21 en per 1 januari 2004 34. Een nieuw opleidingsreglement is opgesteld, en vastgesteld tijdens de in het najaar gehouden Algemene Leden Vergadering. Het hierbij behorende huishoudelijke reglement is in voorbereiding.

Ook is in het afgelopen jaar binnen de RC de discussie gestart over de door collega's naar voren gebrachte wens om niet alleen generalisten op te leiden, maar om ook toe te staan dat zekere specialisaties binnen het opleidingspakket meer aandacht krijgen. Door de schaalvergroting bestaat steeds minder behoefte aan generalisten en meer behoefte aan collega's die zich toeleggen op een deelgebied. De discussie bevindt zich nog in de oriënterende fase.

Commissie Richtlijnontwikkeling

De commissie is in 2003 uitgebreid met de leden mw.

dr. E. Smets (vanuit de Kcio) en dr. W. Oosterhuis. De richtlijn Diagnostiek en behandeling van primaire haemochromatose (D.W. Swinkels) is gepubliceerd en aan diverse beroepsverenigingen voor becommentariëring voorgelegd. Van de drie 'pilots' om in een experimentele situatie tot een levende richtlijnen te komen is slechts één 'pilot' positief verlopen, namelijk die over het achterwege laten van een microscopische leukocytendifferentiatie in de dienstsituatie.

Er is geprobeerd om in besloten discussieruimtes op het internet (dynamische) richtlijnontwikkeling te bevorderen. Voor de richtlijn CDT bij de diagnostiek naar overmatig alcoholgebruik en de richtlijn IUI heeft dit vooralsnog niet in het beoogde effect geresulteerd.

In oktober is tijdens het NVKC-Euregiocongres in Aken (Duitsland) een workshop georganiseerd over "richtlijnontwikkeling". In deze workshop, die werd voorgezeten door R. Dinkelaar, participeerden W. Oosterhuis (NVKC), mw. H. Slot (Orde van Medisch Specialisten), T. van Barneveld (CBO) en J. Hens (NVKC commissie richtlijnontwikkeling).

Het concept van de CBO richtlijn Non-Hodgkin Lymfoom is positief beoordeeld

De commissie heeft een voorstel in voorbereiding voor de registratiecommissie over de vraag in hoeverre activiteiten ten behoeve van richtlijnontwikkeling in het kader van de herregistratie kunnen worden gewaardeerd.

Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs

Het Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs, voortgekomen uit de afzonderlijke onderwijscommissies van alle genoemde verenigingen, is sinds 1995 gezamenlijk de vertegenwoordiger voor het medische beroepenveld en wordt als zodanig dan ook erkend door de laboratoriumopleidingen. In het verslagjaar kwam het platform 6 maal plenair bijeen. Vanuit het platform nemen afgevaardigden deel aan landelijke overlegstructuren in zowel het middelbaar als hoger laboratorium beroepsonderwijs. Tevens zijn er nauwe contacten met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen. Voor de eerste keer sinds het bestaan van het platform is dit jaar gezamenlijk een congres georganiseerd.

Samenstelling

Dhr. Tegelaers, voorzitter sinds 1998, heeft in juli zijn functie neergelegd. Onder zijn voorzitterschap heeft het Platform steeds meer gezicht gekregen. Vooral richting Vapro heeft hij zich zeer verdienstelijk gemaakt, onder meer als vaste vertegenwoordiger in de Commissie Onderwijs Bedrijfsleven (COB). Verder was hij adviseur van het HLO-Overleg Onderwijs en Arbeid, Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek. Vice-voorzitter mw. van der Wurff is binnen het platform gekozen tot voorzitter. Zij zal zich inzetten om binnen de pathologie meer draagvlak te verwerven voor de problematiek in het onderwijs en het belang van samenwerking met de biomedische beroepsverenigingen bij het zoeken naar oplossingen.

Middelbaar Laboratorium Onderwijs

Bij het middelbaar medisch laboratoriumonderwijs is het platform vertegenwoordigd in de drie belangrijkste gremia van het overkoepelende orgaan voor het middelbaar laboratoriumonderwijs (Stichting Vakopleiding Procestechologie: VaPro), namelijk:

- Landelijke Adviescommissie Laboratoriumtechniek, onder auspiciën van de VaPro
- Commissie Onderwijs Bedrijfsleven
- Raad van Bestuur van de VaPro

In het lopende jaar is door Vapro-OPV de aanzet gegeven tot een competentiegerichte kwalificatiestructuur. Inmiddels zijn de basale competenties ontwikkeld voor het middelbaar laboratoriumonderwijs. Het platform heeft hieraan input gegeven. Gewerkt wordt nog aan de competenties die uitgesplitst zijn naar de specifieke vakrichtingen. Verwachting is dat deze begin 2004 worden afgerond. Per 1 augustus is er een nieuw stelsel opgezet voor de kwaliteitsborging van de MLO-examens. Er bestaat geen externe legitimering meer. Opleidingen worden volledig autonoom wat betreft de invulling van examens, maar moeten wel verantwoording afleggen aan het Kwaliteits Centrum Examinering (KCE). Dit KCE bevindt zich nog in de ontwikkelingsfase.

Hoger Laboratorium Onderwijs (HLO)

Bij het hoger medisch laboratoriumonderwijs is het Platform deelnemer aan het landelijke overleg, geïnitieerd door de HBO-Raad, tussen het Cluster Overleg Laboratorium en Procesindustrie (COLP) en het beroepenveld. In dit overleg hebben NVML-platformleden zitting als lid, terwijl platformleden vanuit NVKC, NVMM en NVVP adviseur zijn. Het COLP neemt onder meer besluiten ten aanzien van positionering van opleidingen en stelt beroeps- en opleidingskwalificaties vast.

In maart is binnen het Overleg Onderwijs en Arbeid, Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek het hernieuwde beroepscompetentieprofiel HLO-ingenieur Biologisch & Medisch vastgesteld. Dit stuk is voor het COLP uitgangspunt geweest bij het opstellen van een opleidingsprofiel waarvan de hogescholen gebruik kunnen maken. Van de hogescholen is het verzoek gekomen om de stage naar een eerder stadium in de opleiding te verplaatsen. Het platform staat daar niet onwelwillend tegenover maar is er wel voorstander van dat er startcompetenties voor die vervroegde stage ontwikkeld worden. Voor de stageverlener moet duidelijk zijn welke vaardigheden de stagiair beheerst.

Congres

Iedereen die zich bezighoudt met laboratoriumonderwijs is zich ervan bewust dat de laatste jaren de problemen van diverse kanten toenemen. De instroom van studenten loopt terug, de opleiding kent veel uitval en de vraag van de laboratoria naar afgestudeerden neemt almaar toe. Dit vormde de aanleiding tot het door platform en NVML georganiseerde congres op 20 mei in de Eenhoorn te Amersfoort. De congresdag was in vier blokken verdeeld;

- Het perspectief; geschetst wordt door overkoepelende organen wat mogelijke ontwikkelingen zijn waarmee men de komende jaren geconfronteerd wordt.
- De opleidingen; nieuwe vormen van onderwijs aan studenten.
- Het beroepenveld; welke varianten zijn denkbaar en wat betekent dat voor de laboratoria.
- Discussie; vragen en oplossingen uit het publiek.

Met het maximum aantal deelnemers van 300 en de positieve evaluatie van de aanwezigen, kan dit congres zeer geslaagd genoemd worden. Een verslag ervan is gepubliceerd in de vaktijdschriften van de deelnemende beroepsverenigingen.

Trends

Zowel het Hoger als Middelbaar Laboratoriumonderwijs zoeken naar vormen om de bekostiging van de opleiding in stand te houden. Zo wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van duale opleidingen en vormen van samenwerking tussen MLO en HLO. Vanuit de regio worden initiatieven aan de platformleden leden gemeld zodat in landelijke overlegvormen de resultaten tegen elkaar kunnen worden afgewogen; het platform maakt zich hard voor het behoud van de kwaliteit van de opleidingen.

Tentamencommissie

Met het aannemen van het opleidings- en examenreglement d.d. 9 oktober 2003 werd de naam van de examencommissie gewijzigd in tentamencommissie. In het jaar 2003 verliet collega Hoffmann de tentamencommissie in verband met het feit dat hij voorzitter werd van de registratiecommissie. Collega P.H.M. Kuijper en collega P.M.W. Janssens werden bereid gevonden zitting te nemen in de tentamencommissie voor het aandachtsgebied Hematologie, Bloedtransfusie en Hemostase respectievelijk Endocrinologie en Metabolisme.

In het voorjaar werden twee uitgestelde examens en één herexamen 'endocrinologie en metabolisme' afgenomen. Alle kandidaten slaagden voor dit (her)examen.

In het kader van de vaste tentamencyclus werden in 2003 de tentamens 'algemene klinische chemie' en 'hematologie, bloedtransfusie en hemostase' afgenomen.

De werkgroep Algemene Klinische Chemie 2003 (bestaande uit de collegae W. van Gelder, M. Rubens, G. Steen, M.H.M. Thelen, R.W. Wulkan en A.A. Bouman) en de werkgroep Hematologie, Bloedtransfusie en Hemostase 2003 (bestaande uit de collegae R.B. Dinkelaar, P.H.M. Kuijper, A. Leyte, M. de Metz en W.W. van Solinge) werden belast met de voorbereidingen van de tentamens die gehouden werden op 15 november 2003.

De tentamens werden afgelegd in het Stratenum van het UMC te Utrecht. Alle negen deelnemers aan het tentamen 'algemene klinische chemie' slaagden. Van de driewintig deelnemers aan het tentamen 'hematologie, bloedtransfusie en hemostase' slaagden er achttien. Vijf kandidaten zijn gezakt, drie voor het

onderdeel hemostase, één voor het onderdeel bloedtransfusie en één voor het onderdeel hematologie. De kandidaten krijgen begin 2004 een herkansing.

De vragen en modelantwoorden van het tentamen 'algemene klinische chemie' en van het tentamen 'hematologie, bloedtransfusie en hemostase' werden eind 2003 op de website van de NVKC geplaatst. Tevens zullen de vragen en antwoorden in NTKCL worden gepubliceerd.

Vereniging voor Hematologisch Laboratoriumonderzoek (VHL)

De VHL telde aan het einde van het verslagjaar 116 leden. Het bestuur vergaderde vier maal, waarvan drie maal telefonisch. Ledenvergaderingen vonden plaats op 18 februari en op 1 oktober. Tijdens deze vergaderingen zijn de volgende lezingen gehouden.

Toepassing van de PFA-100 voor trombocytfunctieonderzoek (18 februari)

- dr. M.H. Beunis, Franciscus Ziekenhuis Rotterdam. Introductie gebruik PFA-100;
- dr. H. van Vliet, Erasmus Universiteit Rotterdam, PFA-100 en de ziekte van von Willebrand;
- dr. M. de Metz, Canicuziekenhuis Nijmegen, PFA-100 en cyclo-oxygenase remmers.

De VHL-disease (1 oktober) Bijdragen van dr. R.N. Idema, Breda (een onverwacht sterk verlengde APTT en PT pre-operatief in vakantietijd, berustend op een remmer), dr C Hartevelde, Leiden (in-utero en perinatale problematiek als gevolg van een uitzonderlijke hemoglobopathie); dr. G.A. v.d. Berg, Leeuwarden (hoe om te gaan met zwak positieve rhesus-D-uitslagen in de Biovue-methode); en dr. W. van Gelder, Dordrecht (hemolytische anemie bij M. Waldenström berustend op een co-existente PNH).

Het onderdeel VHL-potpourri bestaat uit korte presentaties over opmerkelijke problematiek uit de eigen hematologische praktijk. De presentaties werden allen gevolgd door een levendige discussie en leverden zo een goede bijdrage aan de vakinhoudelijke gedachtenwisseling op de ledenvergadering. De potpourri zal derhalve worden herhaald.

Op 15 januari werd in Zwolle het symposium "De Erytrocyt" georganiseerd voor laboratoriumspecialisten en analisten. Opkomst en inhoud waren uitstekend.

Werkgroepen

De werkgroep Bloedtransfusie heeft zich naast inventarisatie en structurering van allerlei informatie over bloedbankzaken ten behoeve van de leden van de VHL specifiek beziggehouden met coderingsperikelen in PROGES en de raamovereenkomst ZH-Sanquin.

De Werkgroep Hemoglobopathieën heeft de "Aanbevelingen onderzoek hemoglobopathieën in de praktijk" met de ledenvergadering besproken en verspreid onder de VHL-leden. De aanbeveling zal ter publicatie aan het NTKC worden aangeboden.

De werkgroep Internet heeft na bespreking in de ledenvergadering de VHL-website operationeel gemaakt (www.de-vhl.nl). De site bevat onder meer richtlijnen, verwijzingen naar hematologische sites en bijeenkomsten, VHL-vergaderstukken, en de VHL-ledenlijst.

Visitatiecommissie

De Visitatie Commissie heeft in 2003 afscheid genomen van dr. F. van der Graaf, die vertrok naar de Registratie Commissie. Zijn plaats werd ingenomen door dr. M.H. Herruer. De commissie heeft 7 keer vergaderd. Er zijn 18 persoonsvisitaties uitgevoerd, waarvan 10 voortgangs- en 8 eindgesprekken. In totaal werden 14 instituutvisitaties uitgevoerd. Het betrof vijf hervisitatie van instituten die reeds opleidingsbevoegdheid hadden, waarvan 2 in het aandachtsgebied EMZ, en 2 instituten die opleidingsbevoegdheid wilden herkrijgen nadat deze hen om diverse redenen was ontnomen. In al deze gevallen werd een positief advies aan de Registratie Commissie uitgebracht. Daarnaast heeft de Registratie Commissie 7 nieuwe instituten voor visitatie voorgedragen, waarvan 2 zgn. AB-opleidingen en twee in resp. de aandachtsgebieden endocrinologie en hematologie. Na papieren visitatie leidde dit in twee gevallen tot een daadwerkelijke insituutvisitatie met een positief advies als resultaat; in één geval betrof dit een zgn. AB-opleiding. Van de andere AB-opleiding loopt de procedure nog. Met betrekking tot de overige vier instituten kon niet positief worden geadviseerd omdat deze (nog) niet aan de voorwaarden voldoen. Aan het eind van het verslagjaar waren er in totaal nog 18 lopende visitatieprocedures, waarvan 4 persoonsvisitaties.

Wetenschapscommissie

In 2003 kwam de wetenschapscommissie 4 maal in vergadering bijeen. Tijdens de laatste vergadering traden drie leden reglementair terug na 8 jaar actieve participatie, te weten dr. J. Lindemans, prof. dr. F.A.J. Muskiet en Prof. dr. A. Sturk. Tevens legde dr. A.H. van Gennip zijn functie neer na 3 jaar van betrokkenheid bij de wetenschapscommissie. Dr. C. Aaij, dr. F.A.J.T.M. van den Bergh, dr. L. Dorland en dr. I.P. Kema kwamen eind 2003 de commissie versterken. Met het vertrek van voorzitter dr. J. Lindemans ging de voorzittershamer over naar dr. D.W. Swinkels. Het secretariaat van de commissie werd overgenomen door dr. H.M. Dijkstra. Mw. C. Ruitter kwam het secretariaat van de wetenschapscommissie versterken als ambtelijk secretaris.

Wetenschapsdomein

Veel aandacht werd dit jaar besteed aan het beschrijven van een nieuw wetenschapsdomein voor de klinische chemie. Na uitgebreid overleg binnen de commissie werd dit wetenschapsdomein definitief vastgesteld in de vergadering van 17 september.

Inleiding

In het concept AmvB ter regeling van het beroep klinisch chemicus in de zin van de BIG-wet is in paragraaf 5, artikel 9 de deskundigheid van de klinisch chemicus omschreven. Die deskundigheid heeft vooral betrekking op de toepassing van een verscheidenheid aan analytische methoden voor onderzoek in uit het lichaam afkomstige materialen ten behoeve van diagnostiek en behandeling van patiënten. Die deskundigheid wordt mede tot uitdrukking gebracht

in het geven van adviezen over te kiezen onderzoek en interpretatie van resultaten, onder andere ook ten aanzien van de juiste en veilige toepassing van bloedproducten. De klinisch chemicus integreert daarbij zijn kennis van de (patho-)biochemie, de (patho-)fysiologie en de analytische chemie in het diagnostisch en therapeutisch proces, daarin gesteund door kennis van organisatiekundige principes.

Wetenschapsdomein

Klinisch-chemisch, wetenschappelijk onderzoek kan zijn gericht op elk van hiervoor genoemde kennisgebieden, maar meer in het bijzonder op terreinen waar die gebieden elkaar functioneel raken of overlappen. Het voor de klinische chemie kenmerkende wetenschapsdomein bestrijkt derhalve:

Onderzoek dat gericht is op het verwerven van kennis en inzicht in de veranderingen van de moleculaire en cellulaire samenstelling van lichaamsmaterialen als gevolg van ziekte en afwijking of van behandeling daarvan, en dat de vaststelling van aard, ernst en gevolgen van die ziekte tot doel heeft. Daartoe wordt ook gerekend het onderzoek dat gericht is op innovatie en verbetering van de daarvoor benodigde analysemethoden of dat is georiënteerd op de kwaliteit en de organisatie van de klinisch-chemische, diagnostische zorg.

Congressen en bijeenkomsten

Voorjaarscongres

Op 16 en 17 april werd in Congreshotel "De Werelt" te Lunteren het 56^e congres van de NVKC gehouden. De wetenschapscommissie verzorgde ook dit jaar het wetenschappelijke deel van het programma. Op de eerste dag van het congres werden een drietal plenaire voordrachten gehouden door dr. Y. Pinto (AZM) over BNP en hartfalen, prof. dr. J. de Vlieg (Organon, KUN) over de rol van bio-informatica in geneesmiddelenonderzoek en dr. J.J. Cornelissen (AZR) over de ontwikkeling en resultaten van de tumorspecifieke remmer Imatinib (Glivec). Daarnaast werd aandacht besteed aan de ingediende abstracts in de vorm van postertours op de eerste dag en voordrachten op de tweede dag van het congres.

Nieuw dit jaar was de indeling van de abstracts in 3 categorieën, te weten analytisch, klinisch en bedrijfsvoering. Daarbij werden alle abstracts net als vorig jaar kritisch beoordeeld op lay-out en de minimale wetenschappelijke eisen van methodiek, studieopzet, concrete resultaten en getrokken conclusies. Dit leidde tot de afwijzing van 2 van de 111 ingediende abstracts. Voor de categorie klinisch werden de meeste abstracts ingediend, namelijk 59 (53%). Voor de categorieën analytisch en bedrijfsvoering waren dit er respectievelijk 37 (33%) en 15 (14%). Uit deze abstracts werden 24 voordrachten gekozen (8 analytisch, 13 klinisch en 3 bedrijfsvoering), die werden gepresenteerd in 3 parallele sessies. De overige abstracts kregen ruim aandacht tijdens de 7 parallele postertours, elk onder leiding van een moderator vanuit de wetenschapscommissie. De keuze om 2 achtereenvolgende sessies van postertours te organiseren

bleek minder gelukkig en zal volgend jaar komen te vervallen. De posterprijzen werden dit jaar uitgereikt aan R.H.N. van Schaik et al.: "Sequencing: niet altijd de gouden standaard!" in de categorie analytisch, S. Hogenboom et al.: "Peroxisome deficiency does not result in deficiency of enzymes involved in cholesterol biosynthesis" in de categorie klinisch en R. Dragt et al.: "Continu klantentevredenheidsonderzoek op de poliklinische bloedafname" in de categorie bedrijfsvoering. Tevens zullen begin 2004, net als in voorgaande jaren, 10 geselecteerde 'abstracts' worden gepubliceerd in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde in de vorm van een verenigingsverslag. In de tweede helft van 2003 werd met Christine Ruiter (ambtelijk secretaris) en Barto Veldhuis (webmaster) als drijvende krachten de elektronische inzending en beoordeling van de abstracts voor het voorjaarscongres van 2004 voorbereid.

Internationale bijeenkomsten

In 2003 vonden de IFCC in Barcelona en de Euregio-meeting in Aken plaats. Zowel bij inhoudelijke als bij organisatorisch aspecten van deze twee congressen was de wetenschapscommissie zijdelings betrokken. In de nabije toekomst zal de wetenschapscommissie zich buigen over haar bijdrage aan de Eurmedlab conferentie in Glasgow in 2005 en uiteraard de IFCC in Amsterdam in 2007.

Commissies en Prijzen

In 2003 trad op voordracht van de wetenschapscommissie Dr. R.H.N. van Schaik als 'associate member' toe tot de IFCC-commissie "Molecular Diagnostics". De wetenschapscommissie was in 2003 ook meerdere malen betrokken bij de voordracht van kandidaten voor verschillende prijzen. Daarbij werd dit jaar de IFCC/Abbott award "Significant Contributions to Molecular Diagnostics" toegekend aan prof. dr. R.M. Bertina en prof. dr. P.H. Reitsma. De "Distinguished Clinical Chemistry Award" werd toegekend aan prof. dr. G.T.B. Sanders. Beide awards werden uitgereikt tijdens de IFCC/FESCC-meeting in Barcelona in juni 2003.

De Ortho-Clinical Diagnostics prijs voor klinische chemie 2002 werd op het 56^e NVKC congres te Lunteren uitgereikt aan Dr. H.R. Waterham (laboratorium voor Genetisch Metabole Ziekten, AMC, Amsterdam).

Werkgroep Endocrinologie

In september 2003 verliet dr. A.A.J. van Landeghem de werkgroep vanwege een herverdeling van aandachtsgebieden in zijn instituut.

Het voornemen tot samenstelling van een handboek Endocrinologische Laboratoriumdiagnostiek heeft vaste vorm aangenomen. Er is een hoofdstukindeling gemaakt en de taken zijn over de redacteurs verdeeld. Verwacht wordt dat het geheel in de loop van 2004 afgerond kan worden.

Contacten met de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie en de Nederlandse Internistenvereniging leidden tot een gezamenlijk programmaonderdeel op de in februari 2003 gehouden Klinische Endocrinolo-

giedagen. Vanuit de werkgroep waren er bijdragen over de groeihormoonharmonisatie en een landelijke studie over het meten en interpreteren van lage cortisolwaarden. Voor de jaarlijkse bijeenkomst voor deelnemers aan de SKML-enquêtes Bindingsanalyse in december 2003 wordt een microsymposium gewijd aan de bepaling van thyreoglobuline. Dit zal tevens voor het komende jaar het kernthema zijn, waarbij de werkgroep in zijn functie van SKML-sectiebestuur Endocrinologie speciale rondzendingen gaat verzorgen.

Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek (WMBD)

De kerngroep heeft 6 maal vergaderd, 4 keer betrof het een telefonische vergadering en 2 maal een fysieke vergadering. De ongewijzigde samenstelling van de WMBD in 2003 -na toetreding van 4 nieuwe leden in 2002- is in bijlage weergegeven.

Onderwerpen zoals het in januari 2003 verschenen definitieve "Planningsbesluit klinisch-genetisch onderzoek en erfelijkheidsadvies" van het ministerie van VWS en de consequenties voor de klinisch-chemische en hematologische laboratoria zijn uitvoerig besproken.

Het huishoudelijk reglement van de WMBD is herzien (versie 9 mei 2003). Met name de tot doel gestelde activiteiten in artikel 3 zijn uitgebreid. De WMBD stelt zich thans tot doel, naast ontwikkeling van normen ten aanzien van standaardisatie en kwaliteitscontrole, na- en bijscholing van klinisch chemici en analisten en informatieverstrekking, ook een rol te spelen bij de bevordering van de uitvoering van de DNA-diagnostiek in daartoe gekwalificeerde laboratoria; bij advies en richtlijnontwikkeling m.b.t. de wijze van uitvoering en rapportage van moleculair-biologische diagnostiek; en beleidsvoorbereidend op te treden m.b.t. het opzetten van een systeem van zelfregulatie voor de beroepsgroep.

Daarnaast is er een bijdrage geleverd aan invulling van een programma onderdeel voor het EMMD-congres in Scheveningen (15-17 oktober 2003), en zijn de voorbereidingen gestart voor het organiseren en invullen van een nieuwe Isala DNA-conferentie in Zwolle (23-24 september 2004).

Belangstellenden voor moleculair-biologische diagnostiek worden regelmatig op de hoogte gehouden van de werkzaamheden van de WMBD en van nieuwe ontwikkelingen. In 2003 werden twee succesvolle themaochtenden georganiseerd, op 9 mei en op 7 november 2003.

In 2003 werd tweemaal een kwaliteitsrondzending georganiseerd (voorjaar, najaar) onder de vlag van de SKML i.o.. Hieraan namen gemiddeld 35 instellingen deel. De kwaliteitsrondzendingen toetsen de kwaliteit van de gangbare moleculair-biologische bepalingen in de klinisch-chemische laboratoria. De rondzendingen kennen naast dit diagnostisch deel ook een technisch deel en een theoretisch deel. Bij de technische kwaliteitscontrole wordt meestal een specifiek onderdeel van een moleculair-biologische techniek getoetst. In het theoretische deel wordt aandacht besteed aan kennis omtrent de interpretatie van resultaten, valkuilen in de techniek, etc.

Werkgroep Proteomics

De werkgroep proteomics werd in 2002 opgericht. Proteomics is een belangrijke ontwikkeling, die zeker gevolgen zal hebben voor de klinische chemie. Identificatie en karakterisering van eiwitten en met name het ontdekken van nieuwe merkers voor ziekten zijn belangrijke uitdagingen van het proteomicsonderzoek. Proteomics omvat het karakteriseren van eiwitten en hun post-translationele modificaties. Belangrijke analysetechnieken zijn tweedimensionale elektroforese of andere eiwitscheidings- of zuiveringsmethodieken, gevolgd door massaspectrometrische identificatie van de eiwitten. De snelle ontwikkelingen binnen dit vakgebied en het te verwachten grote aantal toepassingen binnen de patiëntenzorg, onderstrepen het belang van vroegtijdige participatie van de klinische laboratoria bij de verdere implementatie van proteomics.

Dit heeft op initiatief van de voorzitter geleid tot oprichting van de werkgroep proteomics. De werkgroep is enerzijds bezig met een inventarisatie van proteomicsactiviteiten in de verschillende academische centra en heeft tevens de taak op zich genomen regelmatig wetenschappelijke bijeenkomsten te organiseren om de klinisch chemici op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen. Stimulatie van het proteomics onderzoek binnen de klinische chemie is een aanvullend doel van de werkgroep. Het eerste resultaat hiervan was een congres op donderdag 22 mei 2003, Proteomics in de Klinische Chemie. Er was veel belangstelling voor dit eerste symposium, met 130 deelnemers was de werkgroep zeer tevreden. De algemene indruk was zeer positief. Ook voor 2004 staat wederom de organisatie van een congres op het programma.

In 2003 werd de werkgroep proteomics in oprichting benoemd tot een volwaardige werkgroep.

Werkgroep Tumormarkers

De werkgroep is in het verslagjaar vier maal bijeen geweest. Belangrijkste wapenfeit voor 2003 was de organisatie van het symposium Tumormarkers in de Urologische Oncologie dat begin 2004 plaatsvindt. De beproefde formule werd weer toegepast: het symposium is door en voor urologen zowel als klinisch chemici.

De traditionele bijdrage aan de analistennascholing Vovol moest bij gebrek aan belangstelling achterwege blijven. In plaats daarvan is contact gezocht met de NVML die een succesvol concept van nascholing heeft ontwikkeld en waarvoor grote belangstelling bestaat. In 2004 zal de werkgroep op drie plaatsen in het land een workshop verzorgen.

De werkgroep is betrokken bij het opstellen van een CBO-richtlijn Prostaatkanker. In 2003 moest de werkgroep afscheid nemen van dr. H.W.A. de Bruijn, die jarenlang met zijn expertise over gynaecologische tumoren actief in de werkgroep is geweest. Prof. dr. C.G.J. Sweep trad als lid toe. Hij brengt expertise over weefselmerkers in. In het kader van calibratie 2000 is een vergelijking van assays voor de diverse tumormerker gestart.